

B szekció: Hogyan segíti az oktatás minőségének fejlesztését az ökoszisztéma-alapú megközelítés a felsőoktatásban?

Összefoglalás

A szekció előadásai az egyetemeken folyó tanulás-tanítási folyamatnak, az oktatók szerepének, az oktatói munka értékelésének és az oktatási minőség fejlesztésének komplex, többdimenziós megközelítését tárgyalták.

A szekció egyik központi tanulsága, hogy az oktatói munka értékelése nem csupán technikai vagy adminisztratív kérdés, hanem a felsőoktatási ökoszisztéma komplex működésének tükröződése. Több előadó (Daruka Magdolna, Csillik Olga, Eszes Fruzsina) hangsúlyozta a makro-, mezo- és mikroszintű tényezők egymásra hatását, valamint azt, hogy az értékelés intézményi beágyazottsága és a helyi kontextus ismerete nélkül nem lehet hiteles vagy fejlesztő hatású rendszereket kialakítani.

Németh Gergely rámutatott arra, hogy az oktatási ökoszisztéma működéséhez szükség van egyfajta karmesterre, aki az egyetemek, vállalatok, és kormányzat együttműködését összefogja. E szerep nélkülözhetetlen az oktatás modernizációjában, különösen a digitalizáció és adatvezérelt döntések korában.

A hallgatói visszajelzések szerepét Pongor-Juhász Orsolya és Jávorny-Lázok Alexandra előadásai árnyalták. Míg a hallgatók megkerülhetetlen résztvevői a minősítésnek, korlátaikat is figyelembe kell venni, különösen akkor, amikor komplex oktatói kompetenciákat akarunk mérni. Itt lép be fontos kiegészítő elemként a peer review, azaz társértékelés gyakorlata, amely – ahogy Vinczéné Fekete Lídia bemutatta – a kölcsönös tanulás, bizalom és szakmai fejlődés fórumává válhat, ha megfelelő struktúrával és támogatással működik.

Pongor-Juhász Orsolya nemzetközi példákkal mutatta be, hogyan lehet a tanári kiválóságot megragadni olyan sokforrású és sokdimenziós rendszerekkel, amelyek nem a hallgatói vélemény kizárólagosságára épülnek. Az amerikai modellek és keretrendszerek lehetőséget adnak az egyéni tanári stílus érvényesülésére és fejlesztésére is – mindez egy adaptív, tanulóorientált kultúrában.

Nyári Szilvia előadása tágította a szekció horizontját azzal, hogy bemutatta a közösségek fontosságát. A nem-formális oktatás mentális egészségre és társas kapcsolatokra gyakorolt pozitív hatása erős érv a tanuló társadalom paradigmája mellett. A közösségi élmények védőfaktorokat jelentenek, amelyekre az oktatóknak is szükségük van. Az egyetem mint ökoszisztéma akkor lehet egészséges, ha a szereplők között bizalmi kapcsolat van.

Ajánlások a jövőre nézve

- Intézményi szinten értelmezett fogalomhasználat és konszenzus kialakítása nélkülözhetetlen a tanári munka értelmezésében és értékelésében.
- Komplexitás-érzékeny értékelési rendszerek kellenek: differenciált eszközökkel, többféle szereplő bevonásával.
- A tanári reflexió és autonómia megerősítése (mint az értékelés belső mozgatórugói) hosszú távon szolgálhatják az oktatás minőségét.
- Életpálya-szemlélet és mentális jóllét integrálása a tanári szerep támogatásába – nemcsak teljesítmény, hanem fenntarthatóság is fontos.

A B szekció előadásai megerősítettek bennünket abban, hogy a minőségi oktatás nem egyéni bravúr, hanem intézményi és rendszerszintű koherencia kérdése. Az értékelés nem végpont, hanem kiindulópont – a tanulásé, a fejlődésé, és a közös gondolkodásé.